

SIKKERHEDSDATBLAD

Udarbejdet efter REACH forordning (EF) nr. 1907/2006

1. Identifikation af stoffet/det kemiske produkt og af selskabet/virksomheden:

Produktnavn:	ENSOLV®
Produktregisternummer:	1136250
Anvendelse:	Dampaffedtnings- og renevæske.
Dato:	09.12.2008
Revideret:	13.10.2010
Kontaktperson:	lja@eurofins.dk
Nødhjælpstelefon:	+ 44 (0) 87 01 90 67 77

2. Fareidentifikation:

Produktet er klassificeret som farligt med Xn;R20-30-36/37/38-67.

Produktet virker stærkt irriterende for øjnene, åndedrætsorganerne og huden. Produktet indeholder opløsningsmidler, som kan optages gennem huden og som ved indånding i større mængder over længere tid kan give skader på centralnervesystemet. Indeholder 1,2-epoxybutan og nitromethan, som er mistænkte for at være kræftfremkaldende. Produktet kan blive meget brandfarligt under brug, da der kan dannes eksplosive dampe.

Produktet er klassificeret på baggrund af leverandørens selvklassificering og test.

3. Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer:

Indeholder bl.a.	EINECS/ELINCS	CAS-nr.	Vægt-%	Klassificering
1-Brompropan	203-445-0	106-94-5	90-99	Rep2;R60 F;R11 Xi;R36/37/38 Xn;R48/20 Rep3;R63 R67
Butan-2-ol	201-158-5	78-92-2	0,1-3	R10 Xi;R36/37 R67
1,2-Epoxybutan	203-438-2	106-88-7	0,1-1	F;R11 Xn;R20/21/22 Xi;R36/37/38 Carc3;R40 R52/53
Nitromethan	200-876-6	75-52-5	0,1-1	R5 R10 Xn;R22

Den fuldstændige tekst for R-sætninger findes i pkt. 16.

4. Førstehjælpsforanstaltninger:

Indånding:

Bring den tilskadekomne til frisk luft. Kontakt læge.

Hudkontakt:

Huden afvaskes i rigeligt vand og sæbe. Efter afvaskning smøres huden med en fed creme. Hvis irritation ikke ophører straks, kontaktes læge.

Øjenkontakt:

Det opspilede øje skylles med rigeligt vand i mindst 15 minutter. Hvis irritation ikke ophører straks, kontaktes læge.

Indtagelse:

Undgå opkastning. Lad den tilskadekomne drikke vand eller mælk, og kontakt omgående læge.

Forbrænding:

Skyl med vand indtil smerterne er ophørt. Fjern under skylning tøj, som ikke er fastbrændt, fra det forbrændte område. Hvis lægebehandling er nødvendig, fortsættes skylning indtil læge overtager behandlingen.

5. Brandbekæmpelse:

Produktet er ikke brandfarligt, men kan blive meget brandfarligt under brug.

Produktet fjernes så vidt muligt fra brandtruede områder. Brand slukkes med kulsyre, skum, pulver eller vandtåge. Brug luftforsynet åndedrætsværn ved brandslukning.

Ved brand afgives giftige gasser (f.eks. kulmonoxid, kuldioxid og hydrogenbromid).

6. Forholdsregler overfor udslip ved uheld:

Ved store mængder spild til det ydre miljø kontaktes miljømyndighederne.

Større mængder spild tildækkes/opsuges med sand eller andet absorptionsmateriale.

Dette behandles derefter som affald. Se også pkt. 8 og 13.

Undgå at produktet kommer i kloak.

7. Håndtering og opbevaring:

Sørg for god ventilation ved arbejde med produktet. Hvis dette ikke er muligt, skal der midlertidigt anvendes godkendt kulfiltermaske. Se pkt. 8.

Undgå hud og øjenkontakt. Brug beskyttelseshandsker. Ved risiko for stænk anvendes beskyttelsesbriller. Se pkt. 8.

Arbejdstilsynets regler for arbejde med kræftfremkaldende stoffer skal følges. Se At-vejledning nr. C.2.1.

Produktet opbevares i lukket originalemballage på et køligt, tørt og velventileret sted.

Brandfareklasse: -

8. Eksponeringskontrol/personlige værnemidler:

Følgende oplysningspligtige indholdsstoffer har en grænseværdi efter At-anvisning C.0.1, 2007:

Butan-2-ol	150 mg/m ³ (Loftværdi, Hudoptagelig)
1,2-Epoxybutan	5 ppm
Nitromethan	50 mg/m ³ (Kræftfremkaldende)

Overholdelse af grænseværdierne kan kontrolleres ved arbejds-hygieniske målinger.

Ved en arbejdspladsbrugsanvisning skal det sikres at ansatte ikke udsættes for påvirkninger, der kan indebære risiko ved graviditet eller amning (jv. Arbejdstilsynets bek. om arbejdets udførelse).

Følgende personlige værnemidler anbefales, hvis nødvendigt:

<u>Åndedrætsværn:</u> Gummihalvmaske/A2-filter	<u>Handsker:</u> Viton eller Silversheld, neopren, butylgummi eller nitril*. Det anbefales at udskifte handsken ved spild.	<u>Øjenværn:</u> Briller
---	--	-----------------------------

*) : Det er vigtigt at være opmærksom på at der findes mange forskellige typer nitrilhandsker, hvorfor det er nødvendigt at få dokumenteret effektiviteten overfor det aktuelle produkt.

9. Fysisk-kemiske egenskaber:

Udseende:	Væske	Opløselighed i vand:	Uopløselig
Lugt:	-	Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand:	-
pH:	-	Flammepunkt:	>100 °C
Kogepunkt:	70°C	Selvantændelsestemperatur:	-
Smeltepunkt:	-110°C	Ekspløsningsgrænser:	3,8-9,5%
Damptryk (25°C):	134 mmHg	Viskositet:	-
Densitet:	1,31 g/cm ³	Andet:	-
	-: Betyder ingen data eller ikke relevant		

10. Stabilitet og reaktivitet:

Ved kontakt med stærke oxidationsmidler kan der ske en ophedning og dannelse af antændelige dampe. Ved opvarmning afgives dampe som kan danne eksplosive blandinger med luft.

11. Toksikologiske oplysninger:

Indånding:

Virker stærkt irriterende for åndedrætsorganerne og kan medføre svimmelhed, hovedpine og almen utilpashed. Gentagen udsættelse for produktet kan medføre skader på centralnervesystemet. Indeholder 1,2-epoxybutan og nitromethan, som er mistænkte for at være kræftfremkaldende.

Hudkontakt:

Produktet virker stærkt irriterende ved kontakt med huden. Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud samt eksem. Indeholder en komponent der kan optages gennem huden, se derfor "Indånding".

Øjenkontakt:

Produktet virker stærkt irriterende ved kontakt med øjnene.

Indtagelse:

Indtagelse vil medføre kvalme, ubehag og eventuelt opkast. Se også "Indånding".

Bemærkning: I henhold til EU-direktiverne (direktiv 67/548/EF og Direktiv 1999/45/EF) er der lavet en selvklassificering på produktet. Selvklassificeringen er lavet på baggrund af testerfaringer, der viser at der ikke forventes reproduktive effekter hos mennesker ved de anbefalede grænseværdier. Detaljerede toksikologiske studier kan fås på forespørgsel.

12. Miljøoplysninger:

Farlighed i vandmiljøet:

1,2-Epoxybutan er skadelig for organismer, der lever i vand og kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet ifølge Miljøministeriets regler. For øvrige indholdsstoffer er der ikke tilstrækkelige data til en miljøklassificering ifølge Miljøministeriets regler.

Farlighed for andre økosystemer: Ingen tilstrækkelige data.

13. Forhold vedrørende bortskaffelse:

Affaldskatalogkode (EAK-kode): 07 01 04. Produktet betragtes som farligt affald. Spild og rester bortskaffes efter kommunens anvisninger, f.eks. kommunal modtagestation for kemisk affald. Affaldsbeholder skal mærkes "Indeholder et stof der er omfattet af dansk arbejdsmiljøregulering med hensyn til kræftisiko".

Ved bortskaffelse til Kommunekemi anføres kemikalieaffaldsgruppe: H.

Ved transport som affald: se pkt. 14.

14. Transportoplysninger:

Produktet betragtes ikke som farligt gods ved transport.

15. Oplysninger om regulering:

Fareetiket på emballagen:

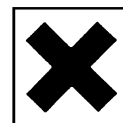
Indeholder: 1-Brompropan

Farlig ved indånding (R20)

Kan blive meget brandfarlig under brug (R30)

Irriterer øjnene, åndedrætsorganerne og huden (R36/37/38)

Dampe kan give sløvhed og svimmelhed (R67)

Sundhedsskadelig

Emballagen skal opbevares på et godt ventileret sted (S9)

Der må ikke ryges under brugen (S21)

Undgå indånding af dampe (S23)

Undgå kontakt med huden og øjnene (S24/25)

Brug egnede beskyttelsehandsker under arbejdet (S37)

Bør kun bruges på steder med god ventilation (S51)

Dette materiale og dets beholder skal bortskaffes som farligt affald (S60)

MAL-kode (1993): 5 - 3

Anvendelsesbegrænsning: Unge under 18 år må ikke arbejde med produktet (lærlinge undtaget).

Krav til særlig uddannelse: Ingen.

Desuden omfattet af følgende særlige bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse om arbejde med kodenummererede produkter, nr. 302 af 13. maj 1993
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 908 af 27. september 2005 om foranstaltninger til forebyggelse af kræftisikoen ved arbejde med stoffer og materialer.

16. Andre oplysninger:

Produktet er klassificeret på baggrund af leverandørens selvklassificering og test.

Følgende punkt er ændret: 15.

Tekst for R-sætninger nævnt i pkt. 2 og 3:

R5: Eksplosionsfarlig ved opvarmning

R10: Brandfarlig

R11: Meget brandfarlig

R20/21/22: Farlig ved indånding, ved hudkontakt og ved indtagelse

R30: Kan blive meget brandfarlig under brug

R36/37/38: Irriterer øjnene, åndedrætsorganerne og huden

R40: Mulighed for kræftfremkaldende effekt.

R48/20: Farlig: Alvorlig sundhedsfare ved længere tids påvirkning ved indånding

R52/53: Skadelig for organismer der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet

R60: Kan skade forplantningsevnen

R63: Mulighed for at skade barnet under graviditeten

R67: Dampe kan give sløvhed og svimmelhed

Udarbejdet af: Eurofins Product Testing A/S, Smedeskovvej 38, 8464 Galten, tlf.: 70 22 42 66, fax: 70 22 42 55